

ХРИСТИЯНКА

списание за
християнското
семейство

УЧЕНИЧЕСКА БИБЛИОТЕКА ТЪРНЕВО
ДЕПОЗИТНИ
33.25 г. 107.73

93
88

1-10

София * 1924 * година II. книга 1

СПИСАНИЕ ХРИСТИЯНКА

ГОДИНА ВТОРА, 1924

КНИГА 1, АПРИЛЪ

С Ъ Д Ъ Р Ж А :

- „ТОЙ ВЪЗКРЪСНА — НЪМА ГО ТУКА! (Картини).
ВСЕМИРНОТО ТЪРЖЕСТВО — *Арх. Ст. Абаджиевъ.*
ЖЕНАТА ХРИСТИЯНКА — *Г. Ст. П-въ.*
ЧРЕЗЪ СП. „ХРИСТИЯНКА“ КЪМЪ ПРАВОСЛАВНО ДОБРОТВОР. —
ПРОСВЪТНИТЪ БРАТСТВА — *Свещ. Иванъ Антоновъ.*
ВЪ БОЖИЯ ХРАМЪ (Ноти) *Ц. Калчевъ.*
ХРИСТИЯНКА (стихотворение) преводъ *Пр. И. Гошевъ.*
БОЖА МАЙКА (стихотворение) *Ц. Калчевъ.*
НЪМЪРИЛА УСПОКОЕНИЕ протоир. *П. Сомлевъ.*
ХИЛИНДАРСКИЯ МОНАСТИРЪ (Картина).
ВЕЛИКИ МАЙКИ ХРИСТИЯНКИ Св. преподобна *Макрина.*
ЧУВСТВУВАМЪ СЕ ПОБЕДЕНА (сценична) *Н. Йончевъ.*
НАУКА И РЕЛИГИЯ *Арх. Ст. Абаджиевъ.*
СВ. ЛИТУРГИЯ.
ПЕДАГОГИЧЕСКИ БЕСЕДИ Образование и възпитание.
НАШИЯТЪ ПЕЧАТЪ ЗА ЖЕНАТА. Семейството и църквата.
ДОМАКИНСКИ ИЗВЪСТΙΑ: Захаръ и медъ; въздържлив се свър-
шено отъ спиртни напитки.
ЕЛЕЖКИ. Православнитъ християнски братства; на благовещениа;
противъ порнография; походъ противъ грѣха.
-

КАС БИБЛИОТЕКА ТЕРОСЬО
ДЕПОЗИТКИ
1925 г. № 710793

„Той възкръсна — няма Го тука“! Мар. 16, 6.

10552

25

Faint vertical text on the left edge, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

ХРИСТИЯНКА

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКО СЕМЕЙСТВО

Всемирното тържество.

Единъ въпросъ надъ въпроситѣ смущава човѣка отъ първитѣ дни на неговото появяване на земята. Този въпросъ е: какво става съ човѣка следъ смъртта — само прахъ ли остава отъ него или продължава той да съществува и следъ слагането на тлѣното тѣло въ гроба? Отъ разрешението на тоя въпросъ зависи цената на човѣшкото съществуване: е ли човѣкъ по-долня тварь отъ последния червей или е вѣнецъ на земнитѣ творения, малко нѣщо по-долень отъ ангелитѣ. Отъ разрешението на тоя въпросъ зависи цѣлата сждба на човѣчеството, на историята, културата, науката, — изобщо на цѣлата земя.

И наистина, ако съ смъртта на човѣка всичко се свършва и отъ човѣка не остава друго, освенъ единъ прахъ, кжде е смисълътъ на негово съществуване? За какво се ражда тогава човѣкъ и за какво живѣе? Нима се ражда, за да расте, и расте, за да направи торъ на земята? Не е ли по-жалко, въ такъвъ случай, човѣшкото съществуване отъ онова на червея? Червеятъ жнвѣе за храна на птицитѣ, безъ да разбира това свое жалко съществуване. А ако човѣкъ живѣе само за

торъ на земята, той е по-окаянъ отъ последния червей, тъй като разбира това свое безсмислено съществуване. Култура, бждеще на потомството, напредъкъ, наука и пр. и пр., — това сж красиви думи безъ всѣкакво значение за човѣка — торъ на земята. Защото, ако човѣкъ е торъ и нищо повече, и човѣчеството е грамада торъ, никому за нищо ненуженъ — безумица. Ако човѣшкото съществуване е безумица и нищожество, безумица и нищожество е цѣлото човѣчество, цѣлиятъ животъ, култура, наука и пр. и пр. Нула ли е човѣкъ, купъ нули е цѣлото човѣчество безъ еденица въ началото; купъ нули и безсмислица е и всичко, което се върши за поддържането на такова безумно съществуване. Най-разумно, най-логично, най-целесъобразно въ такъвъ случай е да се тури край на безсмислието, да се посегне на живота, да се самоубие човѣкъ. А още по-разумно и логично е, да се намѣри нѣкое средство, нѣкоя бомба, съ която би могло да се унищожи цѣлата вселенна съ всичко въ нея, съ цѣлия животъ. Такъва една постъпка би била най-разумна, защото чрезъ нея ще се тури

край на едно голѣмо безсмислие, на една голѣма безумица. И изобритателът на това могъще средство, на тая бомба би билъ най-великия гений, до сега отъ никого не надминатъ въ тоя свѣтъ, прѣдъ когото всѣки трѣбва поклонъ да направи и заедно съ когото всѣкой съ пѣсни и радостъ да отмине подъ разрушителнитѣ удари на могъщото изобретение. Да, само по тоя начинъ и само по него трѣбва да се трѣгне, ако дѣйствително човѣкъ е само торъ на земята.

И ония, които не вѣрватъ въ човѣшкото сществувание следъ смъртта, ония, които изповѣдватъ, че съ склопването на очитѣ и сдървяването на тѣлото всичко се свършва, тѣ, ако бѣха последователни въ логиката и дѣлата си, отъ момента на тая си изповѣдь за човѣка-торъ не трѣбва да живѣятъ повече, а трѣбва веднага да турятъ край на живота си, куршумъ, бомба, отрова, вжже, — това е най-разумния, най-логичния изходъ отъ безумното сществувание!.. Но тѣ това не правятъ. Не правятъ подъ натиска на самата природа човѣшка, която чрезъ своето премъдро устройство протестира противъ отричането на смисълъ за човѣшкото сществувание. Не правятъ, и съ това фактически доказватъ, че немогатъ здраво да повѣрватъ въ безсмислието на човѣшкото сществувание и да извършатъ онова, което логически се налага. . .

Наистина, мрачно, ужасно мрачно е положението на човѣка, сравненъ съ торъ на земята!
Но Христось възкресе!

Христось възкрѣсва и става начало на бждеще възкресение на цѣлото човѣчество. Христось възкрѣсва и доказва, че смъртта не е пълень господарь на човѣшкото сществувание. Христось възкрѣсва и става ясно, че освенъ тлѣнното тѣло човѣшко, сществува и нетлѣненъ, безсмъртенъ духъ у човѣка. Христось възкрѣсва и става ясно, че ако човѣшкото тѣло е торъ за земята, човѣшкиятъ духъ продължава следъ смъртта да живѣе и въ тоя животъ е смисълътъ на човѣшкото сществувание. Христось възкрѣсва и става ясно и за най-простия, че не е безумица и безценица човѣшкото битие, а наистина човѣкъ е малко нѣщо по-долу отъ ангелитѣ, създаденъ за ангелски животъ на земята. Христось възкрѣсва! — има смисълъ човѣшкия животъ, струва да се живѣе, безумица е всѣко посѣгателство върху живота!..

Каква свѣтлина изгрѣва отъ Христовото възкресение, каква радостъ се разлива отъ него!..

Затова Пасхата Христова е празникъ на празницитѣ, радостъ надъ радоститѣ, тържество надъ тържествата. За всѣки разуменъ човѣкъ, който не живѣе безъ да си дава смѣтка, защо се ражда и кжде отива, Пасхата Христова е празникъ на великата цена на човѣшкото и свѣтовното сществувание. Пасхата Христова е всемирно тържество, тържество за цѣлата вселенна. Тя може да не носи радостъ само на безумци.

Да возрадуемся, ибо Христось воскресе изъ мертвыхъ!
Арх. Ст. Абаджиевъ.

Г. Ст. П-въ

Жената християнка.

Въ древнитѣ врѣмена жената въ повечето случаи е била безправна робиня. Много рѣдко сж били зачитани нейнитѣ човѣшки достоинства. Въ известни народи, наистина, жената е заемала но-добро положение, била е дори почитана и уважавана, но тая почитъ и уважение е засѣгала само женитѣ отъ висшата класа.

Иисусъ Христосъ, съ спасителното Си учение, изравни по достоинство мжжа съ жената, защото еднакво ги призова къмъ съвършенството и спасението. Християнството, като освободи жената отъ унижателното робство, на което тя бѣше подхвърлена, въ сжщото време най-опредѣлено посочи и нейното мѣсто въ живота, както и нейнитѣ задължения къмъ Бога и хората.

Макаръ християнството съ своето възвишено учение за човѣка и живота да начерта точнитѣ пжтища, по които трѣбва да върви жената, се пакъ последната и до день днешенъ не е заела напълно своето мѣсто, не е могла да изиграе великата роля и да изпълни въ пълна мѣрка своето високо предназначение въ живота. Нашиятъ животъ си е останалъ въ туй отношение много назадъ, като е Напредналъ само въ усвояването на много отрицателни схващания и идеи, дошли до насъ отъ вѣнь, или пѣкъ наследени отъ миналото съ неговитѣ пороци и невежество. Неможе. разбира се, да се отрече фактътъ, че и у насъ има вече доста голѣмъ брой жени, които като сж истински християнки по

вѣра и животъ, въ сжщото време сж високоинтелигентни, просвѣтени, дори и високоучени. Но трѣбва съ прискърбие да се отбележи, че твърде често, учеността, просвѣтеността у насъ се смѣта едва ли за несъвмѣстима съ вѣрата, съ религиозността и съ тая чистота на нравитѣ и обносжитѣ, която характеризира българката отъ не тѣй далечното минало.

Като е така, предъ насъ се изпречватъ за разрешение три важни задачи: 1) да опредѣлимъ, какво е истинското положение на жената християнка; 2) да видимъ съ какво има да се бори тя въ живота и да го преодолява и 3) върху какво тя трѣбва да гради своята сила и значение въ живота, който ѝ предстои.

Ето какво говори за жената единъ отъ най-величавитѣ и заслужили наши иерарси, покойниятъ митрополитъ Климентъ Търновски: „Жената, казва той, носи на плещитѣ си всичкия товаръ на вътрешното домашно устройство, на домашното спокойствие и на домашната честъ“—Ако е така, ако живота е изисквалъ и изисква, щото жената да бжде тоя стълбъ, върху който се опира домашното огнище, ние ще трѣбва да се замислимъ и надъ това: какъ да се подготви жената да бжде твърдъ стълбъ и какъ да стане тя по достойна за това важно предназначение. Жената християнка, наистина, носи тежъкъ товаръ на плещитѣ си по отношение домакинството, не такъвъ, а може би по тежъкъ, товаръ е носила жената

и въ древността. Тогава къде е разликата между жената-християнка? Разбира се, че тая разлика не е само въ външното положение, което заемат едната и другата, а въ туй душевно разположение, въ тая духовна сила и настроение, което всъкога трѣбва да изпълня сърцето и душата на жената християнка. Ето що говори по нататък митрополитъ Климентъ, за да посочи тая вътрешна красота и сила на женския подвигъ; „тая (т. е. жената) превръща домашното огнище на *светилище* (к. н.)... тя поддържа въ кѣщи истинското благочестие и дълбоката преданостъ на волята Божия, тя е въ състояние да запазва най-добре семейната честъ и така да възвиси нравствено кѣщата си, щото всѣки съ почитание да се отнася къмъ нея. Жената, казва се по-нататъкъ е „носителъ и пазителъ на обществената нравственостъ“. „Само жената чрезъ природната си скромность и срамежливостъ, чрезъ врожденното въ нея благочестиво чувство и чрезъ вътрешното съзнание на своето достоинство, може да тури предѣлъ на недостойното и пагубно за обществения животъ поведение. Особено у насъ, дето цивилизацията е размѣсена съ грубо невежество и дето за срамъ на цивилизацията се счита лекото и разпуснатото поведение, жената води най-тежката борба за запазването на своята честъ, както и за запазване честта на кѣщата си и на обществото“.

И тъй, ние видѣхме, че жената християнка има да преодолява голѣми пречки. Това сж преди всичко тия злини, които разпространяватъ и поддържатъ невежест-

вото, лъжливата представа за просвѣта и цивилизация, и тоя стремежъ у насъ, да се освободаваме отъ всичко, което тъй или инѣче ни свързва съ нашитѣ здрави, макаръ и прости нрави и обноси.

Жената християнка трѣбва да води борба съ разпуснатостта на нравитѣ, която въ последно време все по-вече и по-вече се разпространява. Тя е изправена предъ много искушения, предъ много трудности. Въ туй отношение много право бележи м. Климентъ, че „жената инстинктивно има въ себе си *самоуважение*, съзнава и усѣща своето назначение и повече цени своето достоинство... , но, като знаемъ, че съблазнитѣ за нея сж твърде много, като знаемъ, че много и твърде много мъчнотии и горчевини търпи тя и при огнището си, и че се иска сѣ отъ нея голѣми подвизи нравствени, голѣма християнска любовъ и преданостъ на волята Божия, голѣмо самопожертвование, за да излѣзе отъ тази борба чиста, да се удържи на височината на положението си, трѣбва ний да ѝ помогнемъ да епечели онѣзи средства, които ѝ сж необходими за такава една неравна борба... .

Главната опора въ живота на всѣки човѣкъ, а особено на жената е религията. „Нищо така не помага на човѣка да си запази достоинството, да противостои на всичкитѣ мъчнотии и горчевини, да пренася съ търпение най-голѣмитѣ и несправедливи нападения и наскърбявания и пакъ да се труди да остане вѣренъ на обаязаноститѣ си, — както дълбоката преданостъ на волята Божия“... Жената естествено е религиозна,

благочестива... А истинското религиозно чувство непременно води към добра нравственост... „Като казваме думата *нравственост*, ний разбираме, продължава м. Климентъ, поведение чисто християнско: скромно, честно, благоговѣйно, любвеобилно. състрадател-

но, деятелно, търпеливо, да се отличава съ твърдост, постоянство, съ преданост на дълга и на волята Божия“... (Дух. Прочит. кн. V, стр. 14—20).

Тя сж бисеритѣ, съ които ще украси жената своето сърце и душа.

Чрезъ сп. „Християнка“ къмъ православно добротвор.-просвѣтнитѣ братства

Отъ 3 години свещенодействувамъ въ гр. Л. Условия за църковно-обществена дейность тукъ почти нѣма. Вследствие на силно развитото партизанство и голѣмата незаинтересованост на гражданитѣ въ църковното дѣло, всѣка добра инициатива въ това направление срѣща много и непреодолими спѣнки и въ повечето случаи е осъдена на неуспѣхъ.

Основаването на едно православно братство тукъ бѣше моя възжелана мечта. Преди още да се получи нареждането отъ Св. Синодъ за основаването на братствата, дълго обмислѣхъ начина, по който по-лесно и съ успѣхъ би могло да стане това. Предъ мене ясно се очертаваше перспективата за пълния неуспѣхъ въ работата ми, ако се заловѣхъ направо съ образуването на братството: партизанството и клюкарството, които сж характерна черта на гукашното гражданство, щѣха да надигнатъ всички тъмни сили противъ това свето дѣло. И дълго, дълго обмислѣхъ и се колебаехъ да пристѣпя къмъ работа. Появяването на сп. „Християнка“ улесни моята задача. Заловихъ се съ широкото разпространение на това

толкова полезно за християнското семейство списание. Записахъ отначало 51 абонати, следъ това още 12, а не следъ много още толкова. Наредихъ всички книжки да идватъ до мене. Не се ленихъ за разнасянето имъ. При връчването имъ на абонатитѣ и абонаткитѣ не пропуснахъ случай да побеседвамъ съ тѣхъ върху въпроситѣ, които повдигаше „Християнка“, а най-вече върху голѣмата полза отъ православнитѣ братства. Не се мина много и нѣкои ревностни християнки, абонатки на сп. „Християнка“, — почнаха да ми задаватъ въпроси и да ме подканятъ:

— Отецъ Иване, защо не вземете инициатива за образуването на едно православно братство въ града ни? Ние жадуваме за Словото Божие.

— Небързайте, отговаряхъ имъ. И това ще стане. Но, за да стане по-лесно, трѣбва да се проагитира между християнкитѣ. Поработете между вашитѣ близки и познати ако се оказжатъ и други желающи ще пристѣпя къмъ образуването на братството.

Християнкитѣ, които ме подканяха, извършиха своята работа. Тѣ поработиха въ това направление

между свои близки и познати. Подканитѣ зачестиха. И единъ день — това бѣ на 2 августъ мин. год., свикахъ всички абонати и абонатки на сп. „Християнка“ на събрание въ църковната келия. Тукъ, следъ кратка беседа върху нуждата отъ християнизирание на обществото, разяснихъ имъ голѣмата роля, която православнитѣ братства има да изиграятъ въ тая насока, както и за съживяването на енорийския животъ, и ги помолихъ да се съгласятъ за образуването на едно православно братство въ града ни. Всички, които се бѣха явили на събранието, съ пълно единодушие и голѣмъ ентузиязъмъ приеха поканата и се записаха членове основатели на братството. Така се туриха основитѣ на тукашното православно добротворно просвѣтно братство, което избра за свой патронъ-покровителъ Св. В. М. Георги.

Започнало съ 38 члена, днесъ братството ни брои повече отъ 70 души. Всѣки петъченъ день подиръ обѣдъ братчицитѣ се събиратъ на спѣвка. Изучаватъ пѣнето на много молитвословия изъ църковното богослужение. А всѣки недѣленъ день подиръ обѣдъ, съ много малки изключения, се държатъ духовни беседи. Следъ 6 месеченъ братственъ животъ, братството ни успѣ да устрои пѣвческа група, която въ неофициални празнични дни, напълно замѣства ученическия църковенъ хоръ. За пръвъ пѣтъ пѣхме въ църква на Рождество Христово, а следъ това на 12, 14 и 15 февруарий. Пѣнието на братствения хоръ направи сил-

но впечатление на присѣтствующитѣ богомолци, още повече че въ него участвуватъ християнки, не толкова запознати съ нотитѣ на западното и източно пѣние. Желаящи да се запишатъ членове на братството и да взематъ участие въ пѣвческата група вече има много.

Така, макаръ и бавно, но сигурно, расте и крѣпне тукъ нашето православно добротв.-просвѣтно братство, което не пропусна случая, съ слабитѣ си срѣдства, за празниците да подпомогне било съ храна, било съ дрешки 10 — 15 бедни християнски семейства.

Този начинъ на действие препоръчвамъ на събратята си свещеници, особено на ония по селата. Нека всѣки отъ тѣхъ положи максимумъ усилия за разпространението на сп. „Християнка“ между енорияшитѣ си, защото съ това той ще подготви почвата за основаването на православно добротв.-просвѣтно братство въ енорията си. Засилването на църковно-енорийския животъ и нравственото съвършенство на християнитѣ нѣма да дойде отгоре. То ще настане само съ координирани усилия на енорийския свещеникъ и ревностнитѣ християни и християнки, а най-вече чрезъ широко разпространение на „Християнка“. Чрезъ сп. „Християнка“ трѣбва да се върви напредъ къмъ основаването на Православнитѣ добротв.-просвѣтни братства.

Свещ. Иванъ Антоновъ

Въ Божия храмъ

Текстъ отъ Ц. Калчевъ.

Музика: Б. Ибришимовъ

„Християнка“. год. I, кн. II, ст. 13.

Andante

2.
А.
П.
Б.

ме-се Бо-же днесъ се мо-лимъ спог-лебъ
го-ре хлн ке-се-мо. Не-ка бо-же
мил-ма бо-же да ни се-ти сар-же-то
Гле-ка вѣр-ко че-мо тв-амъ да е сѣ-мо сѣ-го
род-ко че-ка вѣр-ко че-мо прав-ниче-ме се
Бо-же дай ч-го-го-го
по-шине на бо-же ш-ни х-не-не-бо да се-ми
дай-ни вѣр-ниче бо-же си-ли да-да с-во-ише м-во-и и

Християнка.

(По Надсона).

Спи гордий Римъ, увитъ въ мъглитѣ
 На злодеяния безброй. . . .
 Изъ глухи мраморни палати
 Отдавна вечъ цари покой.

Надъ запустелитѣ площади
 Могжщо пролѣтната нощъ салъ бди:
 Луната перлень дъждъ разлива
 Върху заспалитѣ води. . . .

На старъ затворъ между стениѣ,
 Оборила глава на грждъ,
 Спи християнка млада,
 Осждена на грозна смъртъ.

Умора страшна я притиска,
 Тя бори се да не заспи. . . .
 Въ ржце си слаби кръсть тя стиска,
 Молитва тихичко шепти. . . .

Ни мжки, ни подмами хитри,
 Не я върнаха въвв свѣта:
 „Съсь радостъ — каза тя — ще умра
 За моя Богъ, зарадъ Христа!“

— „Вий всички глухи сте и слѣпи:
 Незнайте Вий що е *отвѣдь* . . .
 Ахъ!.. Утре тамъ предъ Вѣчний Сждникъ,
 Прѣдъ Бога азъ ще се явя на сждъ!“

* * *

Красивъ, потъналъ въвв позлата,
 Дворецътъ на Нерона спи,
 Среднощъ пропитъ отъ аромата
 На цѣфнали средъ май липи.

Чаровна нощъ!.. Албинъ едничкъ
 Бди въ тоя късенъ нощенъ часъ.
 Той спомня си. . . Унася се
 Душата му въвв нѣмъ захласъ.

Откакто младата девойка
 Осжди той на смъртъ безъ жалъ,
 Духътъ му сѣкашъ се пробуди —
 Духътъ . . . до вчера въ сънъ заспалъ!

На младата мома словата мждри
 Той мълкомъ жадно бѣ ловиль
 И безъ да сѣти — лхъ отъ нова мисль
 Ума му бѣше заразиль.

* * *

Ношъта мина. На изтокъ въ кърви
 За Римъ роди се новий день. . . .
 Народъ — безкрайна върволица —
 Гъмжи. . . къмъ цирка устремънъ.

Амфитеатърътъ до горе
 Препълненъ е съ народъ, шуми. . .
 Тълпата — сѣкашъ океанъ е,
 Кой въ буря зла гърми, . . .

Но ето! . . . знакъ тамъ нѣкой дава . . .
 Тълпата яростно реве. . .
 О кобенъ часъ, о часъ жестоки
 О часъ великъ. . . за звѣрове!

Врата рѣждива се разтвори,
 Тигрица гвѣкава вѣвъ мигъ
 На нея се показа леко. . .
 О, часъ за звѣрове великъ!

На другий край сама предъ звѣра
 Стои Мария съ кръстъ въ рѣце;
 Гори въ очи ѝ смѣла вѣра,
 Сияе нейното лице.

Подигна погледъ тя къмъ Бога,
 Разбра, че иде сетний часъ. . . .
 Ржката смѣло дигна кръста! . . .
 Моментъ свещенъ. . . Зачу се гласъ:

— За сѣтенъ пжтъ предъ Васъ, братя,
 Говорятъ моитѣ уста!
 Прости, о, Римъ! . . . умирамъ горда,
 Умирамъ вѣрна на Христа!

И въ този мигъ на смъртни мжки
 Азъ Бога моля зарадъ васъ!
 Прости ги Боже! Тѣ не знаятъ. . .
 О, Боже, чуй Ти моя гласъ! . . .

Тя млъкна. . . И мълчане гробно
 Въ мигъ зацари. И сѣкашъ жаль
 Обхвана за моментъ душитъ. . .
 Смути ги свѣтлий идеалъ!

Но въ мигъ — внезапно изъ тълпитѣ
 Предъ звѣра хвърли се Албинъ:
 — О, Римъ, и азъ съмъ християнинъ!
 О, Римъ, бездушень Римъ!

Превель Прот. Ив. Г-въ.

Божа Майка

Въ сладки блѣнове, безъ грижа,
Спятъ полета, дрѣме лесъ,
А девойче въ скромна хижа
Бди, не мигнало ношещъ.

Клета майка му, недѣля
Вече болна какъ лежи,
Не излиза отъ постеля;
Зло ѝ на сърце тежи.

Плаче бедното момиче,
Сълзи рони катъ потокъ;
Ту къмъ майка си наднича,
Ту се взира на възбогъ.

Скоро нощъ ще да измине,
Ще огрѣятъ пакъ зори —
Майка пѣшка, ще загине:
Жаръ въ сърцето ѝ гори.

Хлѣбъ трошица не остана,
Ни брашно пѣкъ има драмъ;
Какъ ще проси тя, горката?
Какъ ще тъне млада въ срамъ?

Катъ тжжеше тѣй саммчка
Съ погледъ вперенъ о греди,
Въ мигъ скрибуцна се вратичка,
Съ ключъ подпрена до преди.

Вѣтрецъ лекичко по^овѣя,
Сладкъ дѣхъ се разпилѣ:
Ангелчета съ млада фея
Влизатъ съ вирнати криле,

— „Азъ съмъ, казва, Божа майка,
Не плаши се, драга ти!
Стига, стига вече се вайка:
Твоята скръбъ се прекрати!

Сега спи си, мило дете,
Спи, недѣй се кахъри!
Спи, не крѣй ти като цвѣте:
Здраве Богъ ще ви дари.

Ще премине люта треска,
Ще отлети въ край недрагъ,
Тамъ въ горица тилилейска,
Де царува сънь и мракъ“...

Щомъ издума, не се мая
Божа майка — отлетя
Съ млади ангелчета въ рай
Между краснитѣ цвѣта.

Нощъ минува. Спи безъ грижа
Тамъ девойче въ сладкъ блянъ,
Фебъ огрѣ, и мрачна хижа
Пакъ настана кѣтъ засмянъ.

Ц. Калчевъ.

Протоиерей П. Сомлевъ

Намѣрила успокоение

Неразположение! Отдавна чув-
ствувамъ такова. И отъ кжде е,
и на що се дължи, — не зная,
Тежко ми е на душата. —

„Смѣтамъ, че нищо не ми лип-
сва. Пари, здраве, хубостъ, имотъ,
домашенъ комфортъ — всичко въ
изобилие! Мжжъ здравъ, ученъ и
интелигентенъ! Дечица две — ан-
гелчета цѣли! Какво ми липсва?!
Отъ где това неразположение?!

Нѣщо ми стяга душата. Тежки, ло-
ши и странни мисли се въртятъ
въ главата ми, сърдцето ми бо-
лезнено тупти. Цѣла се вълнувамъ,
цѣла трепера, — спокойствие нѣ-
мамъ. И това започна да става
всѣки день!

Да, мжчно ми е и тежко...

Поржчахъ си по последната мо-
да нови дрехи, по хубави и по-
скъпи, отъ всичкитѣ ми досегашни.

Следъ петъ дена ще ги изкаратъ и ще се облека съ тѣхъ. Навѣрно, тѣ ще ме успокоятъ и донесатъ голѣма радостъ. Разхождайки се съ моя строенъ мъжъ изъ красивѣ алей, посредъ множеството народъ, всѣка дама и кавалеръ ще ми завиждатъ. Азъ ще бжда първа, азъ ще блаженствувамъ тогава въ тази си чаровностъ! И колко радостна, и съ какви впечатления ще се завърна въ къщи!..

Така си шепнеше нервно госпожа М.

Врѣмето е чудесно. Веселото чуруликане на птичетата представлява истински хвалебенъ химнъ къмъ Бога. Разновиднитѣ благовонни цвѣта въ градината, замѣно разтворили своитѣ красиви вѣнчета, кротко се кланятъ на топлото слънце. Тѣ навредъ разливатъ даромъ своята приятна миризма, отъ благовонието на която стариятъ би се почувствувалъ подмладенъ, а неразположениятъ веселъ.

Унесена въ своитѣ тъжни мисли, г-жа М. тежко въздишаше. Отъ мъка душно ѝ стана въ стаята. Какво да прави?! Съ разтреперени ржце отвори прозореца, кръстоса двете си ржце и се облегна на гърдитѣ. Приятната миризма на цвѣтята услади обонянието ѝ. Това за мигъ я поободри малко. Насочи погледа си къмъ прекраснитѣ цвѣта и имъ завидѣ на веселото разположение..

Да, само тази вечеръ да се мине и утре ще ѝ донесатъ разкошнитѣ дрехи. Тогава, — мислѣше си тя, — ще се облече въ радостъ и тъжнитѣ ѝ мисли непремѣнно ще изчезнатъ. —

Мина се и утрешниятъ день и разходката се свърши. Госпожа М. се завърна въ къщи, както всѣкога, така и сега, тя се освободи отъ облеклото. Разкошнитѣ дрехи се закачиха въ гардероба. Но що стана съ неразположението? Изчезна ли то? Десяткитѣ завистливи погледи на дамитѣ къмъ нейното разкошно облекло отнеха ли това мъчително душевно състояние?

О не, съвсемъ не!

Освободена отъ разкошнитѣ дрехи и облечена вечеръта по домашному, тя се почувствува още по-неразположена. Но защо тѣй?

— Ахъ, Боже мой, що става съ мене? Здрѣва, представителна, посредъ всички доволства, и пакъ неразположение! Защо това, коя е причината? — питаше се тя очудено. Това е ужасъ, това е непоносимо, викаше съ гласъ и разперени ржце красивата г-жа М.

— Какъ да се освободя отъ това мъчително състояние? Нито пари, нито дрехи, нито разкошъ, нито всички доволства ме задоволяватъ. Съседитѣ ми сж бедни, а азъ имамъ богатство! Тѣ едвамъ се обличатъ, а азъ тъна въ разкошъ! Тѣ живѣятъ въ нечисти и нехигиенични жилища, пъкъ азъ въ апартаменти съ изященъ конфорть! И защо е това незадоволство, това тежние душевно? Ахъ, Боже мой, Боже мой!.. Ето, парадниятъ ми салонъ е украсенъ съ изящни и величествени картини, пейзажи, изгледи и пр., но и посредъ тѣхъ ми е тежко и неразположено. Прочее, къмъ какво да се стремя вече, та, като го постигна и придобия, да бжда весела, радостна и щастлива?!

Камбаната на близката църква заби. Вечерня. Вълнообразният звук на този звънлив вестител за молитва стресна г-жа М. и тя се събуди като отъ сънъ. Всѣки денъ тя слуша този тайнственъ гласъ на камбаната, но днесъ нейния звукъ като че ли разби нѣкаква твърда крепостъ и проникна дълбоко, въ самото дъно на сърдцето ѝ и го раздруса изцѣло. Дишането ѝ стана неравно, нѣщо я задушаваше. Прекара ржка по тъжното си чело и съ всичката си тежестъ се сгромоляса на мекото канапе. Въ гърдитѣ ѝ клочеше цѣлъ вулканъ, а въ главата мозакътъ ѝ се топѣше. . . . Всѣки новъ ударъ на камбаната я дразнѣше все по вълшебно и по вълшебно, докато следъ нѣколко минути тя изгуби настоящето и се принесе въ миналото, въ далечното минало на нейното детинство. Затвори очи — като че спи. И въ този буденъ сънъ подъ звукътъ на камбаната тя си припомни, че нейната майка въ онова време ходѣше много начесто въ църква и винаги се връщаше отъ тамъ весела, макаръ и неразположена да е отивала. Припомни си и всички моменти, когато и тя е била заедно съ майка си въ църква, и че на излизане отъ тамъ всички хора сж бивали весели и съ засмѣни лица.

Камбаната спре да бие. Госпожа М. скочи като уплашена отъ канаето. Лицето ѝ бѣ побледнѣло, очитѣ потъмнѣли. Дребна роса отъ потъ бѣ покрила красивото ѝ чело. Тя го избърса съ една елегантна розова и напарфумирана кърпичка. Съ нерешителни крачки се изправи предъ огледалото. Цѣла треперѣше. . .

Въ църква не бѣ ходила повече отъ десетъ години. Въ този моментъ нѣкакъвъ тайнственъ гласъ и невидима сила като че ли ѝ викатъ: иди. Скопчи ржце и стиснати здраво, ги обтегна къмъ огледалото. Впи остъръ погледъ въ очитѣ си и като премежди клепкитѣ си, тежко, много тежко въздъхна. Веднага следъ това тя отпусна ржце и глава, и бавно се отстрани отъ огледалото по направление къмъ гардероба. Отвори го и още по-силно въздъхна, като погледна новитѣ си елегантни дрехи. . . .

— Не, нѣма да облека тѣхъ. Ще облека онѣзи тъмнитѣ, недеколтиранитѣ, защото и мама правѣше тѣй.

И ето, г-жа М. е вече въ църква. Нейното присѣствие обърна внимание на всички богомолци. Всички се питаха въ себе си очудено: „Какъ тѣй се е накарала г-жа М. да дойде въ църква? Какво ли я накарало?“ А г-жа М., слушайки молитвитѣ и пѣснопѣнията, почувствува се въ атмосфера, дето лесно се диша. Забравила отъ дете и отвикнала да се моли, тя стоеше като залисана, унесена въ своята тѣга. Тамъ ѝ направи голѣмо впечатление една скромно облечена дама, която съ натъжено лице се молѣше благовоѣно предъ иконата на Спасителя. Всички се кръстѣха и молѣха, а тя, като упоена, стоеше неподвижна. По едно време и г-жа М. се отправи къмъ иконата на Христа Спасителя и, като се изправи предъ нея, падна на колене, и сълзи протекоха по тъжното ѝ лице. Прекръсти се нѣколко пжти и почна горещо да се моли на Христа Спасителя за утеха и спо-

койствие. Така стоя на колене 1-2 минути и съ мъжа стана отъ земята. Сжщо направи и предъ иконата на Св. Богородица и съ разтреперана ржка избърсе сълзигъ отъ очигъ си. . .

И о чудо! За мигъ г-жа М. прояви весело лице: очигъ и блестяха като ясна луна, излизаща изъ облакъ. Сърдцето й започа да тупа по-спокойно. На душата й стана по-леко.

— Ахъ Боже мой — каза тя въ себе си задавено — ето где се получавало утѣха и разположение, ето где човѣкъ може за минутка да махне тежкия и мжчителенъ товаръ отъ душата си и да се почувствува бодъръ, щастливъ и доволенъ отъ всичко на свѣта! Само тукъ — разбрахъ вече, — да, само тукъ, въ храма на Бога и предъ Неговия образъ, човѣкъ вижда своята цена и своето достоинство. Паригъ, богатството, властѣта, хубостѣта и пр, били нищо. Съ пари, наистина, се живѣе по-охолно и въ прекрасно мобилирани стаи и салони, но при такава обстановка често пжти се диша тежко, въздуха тамъ понѣкога трови душата и човѣкъ душевно се разяжда и погубва. Посредъ такива салони човѣкъ много пжти е отчаянъ и жалкъ нещастникъ, когато тукъ, въ Божия храмъ,

макаръ и беденъ да си и да не живѣешъ въ комфортъ, предъ милия образъ на Спасителя дишашъ бодро и на душата ти е леко-леко. Само при такова душевно разположение човѣкътъ вкуса отъ щастие и само тогава той стои по високо и незасегнатъ отъ земнитъ суети.

Следъ свършване на вечерното правило г-жа М., унесена отъ опипение въ своето душевно разположение, се отправи за у дома си извънредно радостна и доволна. По пжтя тя се отби въ църковния магазинъ и си купи едно кандилце и една икона съ образа на Спасителя. Още щомъ си отиде, тя постави иконата и кандилцето предъ крѣвата въ спалнята стая. И тамъ пакъ коленичи предъ милия образъ на Спасителя и още по-леко й стана на душата . . .

Отъ тогава всѣка сутринъ и вечеръ преди лѣгане, както и въ минути на неразположение г-жа М. редовно отправя топли и искрени молитви къмъ Бога предъ иконата въ кжщи. Тя стана и редовна посетителка на Божия храмъ.

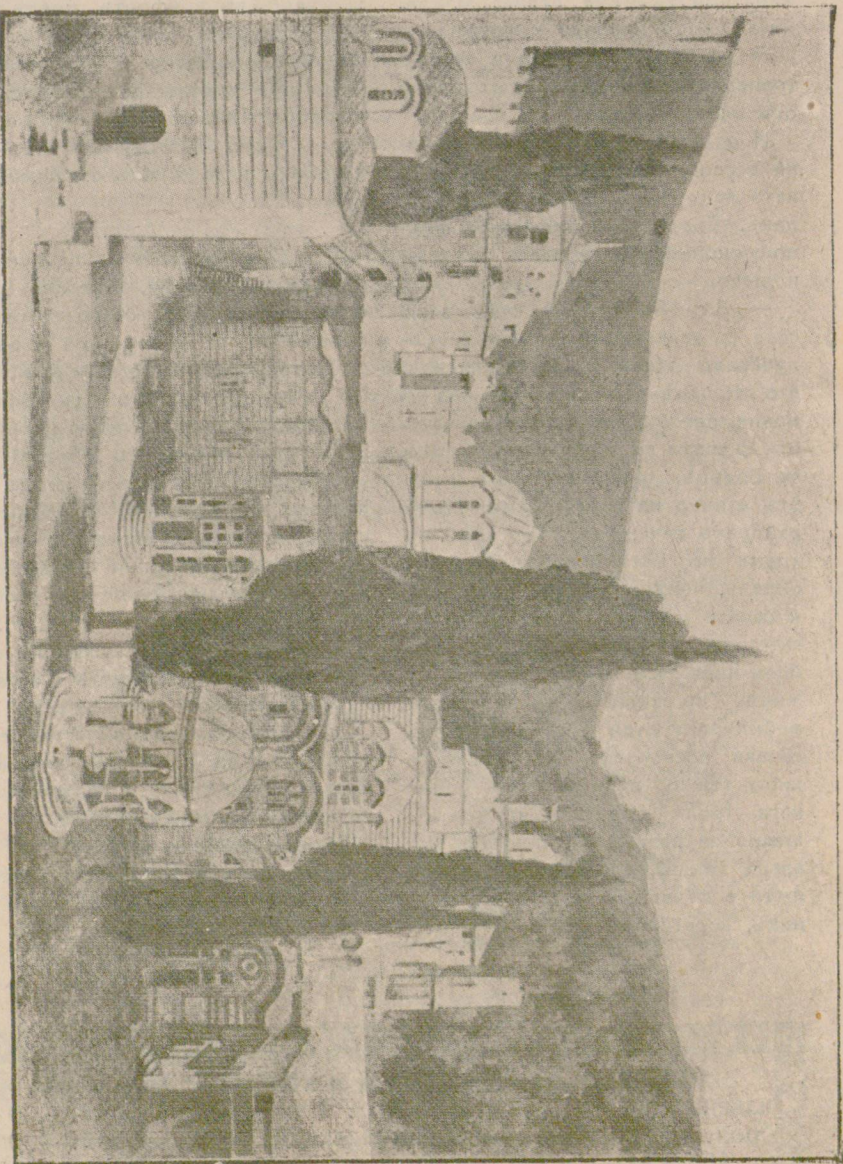
И никога вече г-жа М. не се почувствува тъй нещастна и неразположена както по-рано.

Галацъ, 1924 год.

Разпространявайте „ВЪРА и ЖИВОТЪ“, периодично издание на „БЪЛГИА КРЪСТЪ“. Излѣзли сж до сега 30 броя — най-разнообразно съдържание. Единъ брой — 50 ст. Изписватъ се отъ редакцията на „Християнка“.

Който испраща абонамента си чрезъ пощенски записъ, да отбелезва и своя №, подъ който получава списанието. Инакъ може да се създадатъ недоразумѣния

Хилндарския манастиръ

Историческия Хилндарски манастиръ в Света Гора е светиня, смята за българското сърце, не само поради това, че е билъ български и че бошинството отъ манастиръ сжъ българци, но главно поради туй, че туйъ р.о. оначалникътъ на новата българска история — о. Паисий — се е подвизавалъ и писалъ своята знаменита история. Тая българска светиня биде заробенна отъ сърбитъ, а неотдавна унищожена отъ пожаръ. Туйъ даваме една снимка на общия видъ на красивия манастиръ.

ВЕЛИКИ МАЙКИ ХРИСТИЯНКИ.

СВ. ПРЕПОДОБНА МАКРИНА.

Великото семейство.

Богомждрата възпитателка на св. Василия Велики, за живота на която съ благоговѣинъ трепетъ по-ответствува нейния втори едноутробенъ братъ, св. Григорий Нисски, като я нарича не иначе, а „велика“, числи се къмъ диаконситѣ по своитѣ достойни за очудване дѣла и заема едно изъ първитѣ мѣста средъ свѣтилницитѣ на св. Православна Църква. Нейния животъ напълно е написанъ отъ св. Григория Нийски въ писмото му къмъ монаха Олимпия, и друго по пълно и красноречиво свидетелство за земнитѣ подвизи на тази света преподобна наша майка нѣма.

„Поводъ за нашия разказъ“, — пише св. Григорий, въ своето писмо е жената, ако само може да се нарече жена, защото азъ не зная да ли е удобно съ такова име, заимствувано отъ природата, да наричаме оная, която е надминала своята природа! Тѣй св. Григорий започва да пише за нея.

Тя се казвала Макрина. Била е най-голѣмото дете въ многобройното семейство, къмъ което принадлежали знаменититѣ светители на Вселенската църква: Василий Велики (1 януар.), Григорий Нисски (10 януарий), Петъръ Севастийски (9 януар.). Майка ѝ Емилия (8 май) имала за нея откровение преди ражданието ѝ. На сънь ѝ се явилъ „нѣкой въ образъ, по-красивъ отъ човѣшки“, като държалъ въ ржце *родено* дете и го наричалъ съ името на св. Текла първомъженица. Макарь следъ раждението и да било дадено това име на дете-

то, обаче то било изоставено и останало „таинствено“, защото роднителитѣ настояли детето да се нарича съ името на баба му, майката на баща ѝ Василия—Макрина, която пострадала за изповѣдането на Христа презъ време на гоненията. „Струвами се, пише св. Григорий, че явилиа се на сънь произнесълъ името на св. Текла не за да се нарича съ него роденото дете, а за да предскаже живота на новороденото, като, чрезъ *сходството* на името, покаже сходството на характеритѣ“.

Възпитание и образование.

Детето се възпитавало „повече въ собственитѣ ржце на майката“, „Като преминала детинската възраст, майката проявила голѣма способностъ къмъ изучаване на наукитѣ. Онова, което, споредъ мнѣнието на родителитѣ, трѣбвало да изучи, въ него отроковицата показвала блестящи успѣхи“, „Майката се старала да изучи своята дъщеря, но не на свѣтскитѣ и общеприети науки, съ които най-вече се хранила първата възраст“. . . Тя считала за срамно и съвършено недостойно, щото нѣжната, леснозаучаващата, впечатлителна природа да поглъща онова, което ще служи за развиване на болно въображение и вредни мечтания. Отроковицата трѣбвало прилежно да изучава Свещ. Писание и онова изъ него, „което било по-лесно за първата възраст, каквито сж премждритѣ изречения Соломонови, и изъ тѣхъ онова, което се отнася до нашия нравственъ животъ“. Пѣснитѣ на

Царь и пророк Давида били сжщо така нейно четиво и чрезъ боговдѣхновеннитѣ уста на пророка тя, може да се каже, се научила да се моли. Отъ притчитѣ Соломонови и отъ другитѣ боговдѣхновени писатели на свещенитѣ книги майка ѝ Емилия избирала молитвенитѣ, хвалебнитѣ мѣста или мждритѣ изречения за ржководство въ земния животъ, като карала Макрина да ги изучава на изусть. Всѣкакво изображение на лошото въ свѣта или преждевремени за нея по съдържанието си праздни стихотворения, басни и пѣсни тя не допускала до ушитѣ и очитѣ на дѣщеря си, като здраво се придържала о това че не трѣбва нехайно да се отнасяме къмъ силно възприемчивата детска возрастъ и че трѣбва да се храни тя само съ впечатления на правда, красота и добро, — образци, отъ които най-вече има въ книгитѣ на Св. Писание.

Различнитѣ домашни занятия съвършено прогонвали празнотата въ живота на правилно възпитаваната девица. Отдихъ отъ тѣхъ служило посещаването на църквата, гдето се възбуждало и укрѣпявало нейното благочетиво настроение, което Емилия считала за главенъ двигателъ на цѣлото възпитание.

Тогава. когато умѣтъ поглѣщаль Божествената мждрость и сърдцето се учило да се моли, — ржцетѣ не оставали въ праздностъ. Отъ детинство св. Макрина била привикнала да се труди и работи наравно съ слугинитѣ. И ние я виждаме и по-после, когато се отдѣлила отъ свѣта и отишла въ св. Обитель, основателка на която тя станала, да води такъвъ животъ, че никога не преставала да рабо-

ти съ своитѣ ржце, никога не се обръщала за помощъ къмъ хората и къмъ никаква благотворителностъ не прибѣгвала, за да подобри своя животъ, а, при това, нито просящитѣ връщала, ниго даващитѣ търсила. По таиственъ начинъ Богъ съ своето благословение разрастялъ като семена, въ много различенъ плодъ малкитѣ средства на нейнитѣ ржце,

Годявката на девицата.

Ржководена по тоя начинъ отъ своята неочѣнима възпитателка, майка — християнка, Макрина на дванадесетгодишна възраст достигнала високо развитие на своитѣ душевни качества. При това тя била надарена съ необикновена красота и съ нея почнала да обръща върху си всеобщо внимание, „тѣй че даже ржцетѣ на живописцитѣ немогли да предадатъ красотата ѝ“. По тая причина имало голѣмо множество желающи да встѣпятъ съ нея въ бракъ. Баща ѝ Василий, човѣкъ мждъръ и опитенъ въ познавание на добритѣ качества, отблъсналъ всички и се спрѣлъ върху единъ младежъ отъ виденъ родъ, известенъ по добрия си характеръ и току що свършилъ училището. За него решилъ да омжи дѣщеря си“. Сама Макрина го обикнала отъ цѣлата си душа и била сгодена за него, а свадбата ѝ *отложена до пълнолѣтието* ѝ. Но Господъ рѣшилъ иначе. Смъртъта грабнала младежа, и мждрата девица решила да остане девственица. „Нейното решение, пише братъ ѝ, било по твърдо отъ възрастята ѝ. Зашото когато родителитѣ ѝ често заповедвали да се омжи, тѣй като поради нейната красота, много кандидати желаели да встѣпятъ съ

нея въ бракъ, — тя отговаряла: „Не е прилично и беззаконно е да не се уважава еднажъ опредѣления ми отъ баша ми бракъ и да се принуждавамъ да встѣпвамъ въ другъ, когато брака, по природа, е единъ, както е едно раждането и умирането“. Тя твърдѣла, че съединениятъ съ нея, по опредѣ-

лението на родителитѣ, прѣвъ годеникъ, не е умрѣлъ, но живѣе у Бога, споредъ надеждата ни за възкресението, че той, споредъ *мнението* ѝ, не е мъртъвъ, а само се е отстранилъ за известно време. Прочее, не е ли неразумно да не се пази вѣрность къмъ отсѣтвуващия женихъ“?

Чувствувамъ се победена.

(Сценичка за братствени утра)

Цвѣтанка: По какъвъ случай ми идешъ, Надке, на гости? Азъ предполагамъ, че си ме забравила.

Надка: Минавахъ покрай Васъ и рекохъ да се отбия, да те видя какво правишъ и да си поодпочина малко. Чувствувамъ се много изморена. Несъмъ те забравила и немога да те забрава, защото си постоянно предъ очитѣ ми, — весела, хубава, спретната, енергична, за които ти качества, нека се призная, — завиждамъ ти.

Цвѣтанка: И тази хубава. Че какво има тука за завиждане? Тѣзи качества Господъ ги е далъ всѣкому, па и на тебе. Ний, хората, сме създадени почти съ еднакви качества. Само че нѣкой отъ насъ злоупотрѣбватъ съ здравиего си, а други се лишаватъ отъ него по наследствени пороци. За тѣзи работи сж ни бесѣдвали г-да лѣкаритѣ.

Надка: Цвѣтанке, ти пакъ захвана съ твоя Господъ. Ето затова азъ ти не идвамъ.

Цвѣтанка: Че какво намирашъ лошо въ тѣзи думи, мила ми Надке? Ти още ли неможа да се разберешъ и да се съгласишъ, че надъ насъ надъ цѣлата вселена, трѣбва да има нѣщо висше, което ни управлява и отъ което зависиме?

Азъ въ това вѣрвамъ и напълно разчитамъ, че нему дължа всичкитѣ си успѣхи и качества, които ми приписвашъ. Сега, пакъ откато почнахъ да посещавамъ Християнското Братство, вѣрвай ми, че се чувствувамъ още пощастлива, всичко ми е леко и весело. Ако искашъ отъ любопитство, ела нѣколко пѣти съ мене на бесѣдитѣ и ще се убедишъ, че тамъ всичко се говори поучително и съ примѣри и, ако станешъ наша последователка, ти ще се откажешъ отъ много свои криви идеи и убеждения, които сж те докарали до това отчаяние и, бжди увѣрена, че въ скоро време, ще се почувствувашъ много добре и нѣма да ми завиждашъ.

Надка: Мила Цвѣтанке, съ твоитѣ благи приказки и примѣри, ще убедишъ и най-коравия невѣрващъ.

Азъ ти обещавамъ, че ще идвамъ всѣкога у Васъ и съ тебе ще хода на всѣкаде. Азъ съмъ ти вече постоянна другарка, ако ме само приемашъ. Дано твоя Господъ стане и мой и да ме дари съ твоитѣ качества.

Цвѣтанка: Надо, ако това говоришъ искрено и вѣрвашъ въ Бога, бжди увѣрена, че въ скоро

време, ще усѣтишъ голѣма промѣна въ себе си. Но незабравяй, че трѣбва временно да се откажешъ да четешъ тѣзи проклети романи и разни глупави съчинения, които те докараха до този халъ. Ако въ краенъ случай, имашъ нужда и искашъ сегисъ — тогисъ да прочетешъ по нѣщичко, вземи това списание — „Християнка“, което се издава отъ братството „Бѣлъ Кръсть“ въ София. Въ него ще намѣришъ, коя отъ коя статии по-хубава и по-поучителна, а когато дойдешъ до статията „Анкета на ученитѣ“, ти ще се убедишъ, че и най-ученитѣ хора въ свѣтътъ сж вѣрвали и вѣрватъ въ християнската религия. Позволи ми да ти прочета само единъ два пасажа отъ последната книжка. (чете):

4. а) Много водители на науката, като смирени християни, сж се молили и чели сж духовна литература и въ нея сж намирали утѣха; б) много водители на науката сж повѣрвали живота си Богу и сж се молили Богъ да приведе човѣчеството къмъ познание на Неговото име и в) нѣкои учени отъ университетската катедра сж препоръчвали на студентитѣ да четатъ Библията, а други писали религиозни съчинения.

Съ процитираното до тукъ не се свѣршва всичко казано отъ лидеритѣ на науката по въпроса за отношенията на ученитѣ къмъ вѣрата. Има нѣщо още по-поразително, по съкрушително за отрицателитѣ въ отговоритѣ на ученитѣ мжже. И не само това, но има нѣщо отъ което ние, вѣрващитѣ, можемъ да черпимъ високъ примѣръ и енергия за подражание. Въ отговоритѣ си ученитѣ втвърдятъ, че знаятъ съ положи-

телность много водители на науката, които, като смирени християни, се моляли и четѣли молитви, четѣли сж духовна литература и въ нея единсвено сж намирали утѣха, като сж убожавали авторитѣ имъ, наричали сж ги ръководители на човѣчеството, молѣли се за тѣхъ и пр. Уви! какъвъ срамъ за сегашнитѣ отрицатели, па и за мнозина отъ насъ християнитѣ, които предпочитаме да четемъ порнографна литература и блудкави романи, а къмъ духовната литература се обръщаме съ равнодушие!

Въ отговоритѣ си ученитѣ втвърдятъ още нѣщо по-мило и симпатично, а именно, че мнозина водители на науката, повѣрвали живота си Богу, както и она на близкитѣ си, молѣли се Богу да приведе хората къмъ Неговото (на Бога) познаване, къмъ вѣрата, презъ цѣлия си животъ сж чели Евангелието и въ него сж намирали поддръжка въ живота; изпълнявали религиознитѣ си задължения и обряди, съ охота ходѣли на църква и на проповѣдь, нѣкои учени отъ университетската катедра препоръчвали на студентитѣ да четатъ Библията, а други писали религиозни съчинения.

(„Християнка“ I година, книжка 8, стр. 17).

Надка: Стига толкосъ, Цвѣтанке, стига. Чувствувамъ се победена. Азъ ти благодаря за всичко; благодаря и на Господа, гдето днесъ ме доведе при тебе. Прости ме, драга, че не те послушахъ по съ време, а съмъ се препирала съ тебе неоснователно. Повтарямъ ти, че отъ днесъ съмъ твоя другарка. Съ това премного ще задоволя и мама. Изповѣдвамъ ти се, че си отивамъ у дома много доволна и се чувствувамъ нато никогашъ

жизнерадостна. — Каж ми, моля ти се, кога да дохождамъ при тебе?

Цвятанка: Мила Надке, дай ржката си, щомъ се така чувствуващъ, бжди увѣрена, че ние счупихме на дявола краката. Богъ е съ насъ. Ти можешъ всѣкога да идвашъ у дома; но за беседитѣ

непременно — Петъкъ и Недѣля. (Излизатъ).

Завесата пада.

Съставиль:

Подпред. на Лом. Хр. Прав. братство „Св. Георги“

Н. Йончевъ

Наука и религия.

(Анкета средъ ученитѣ)

Какви сж отношенията на съвременната наука къмъ религията въобще и въ частности, къмъ християнството?

Отрицателитѣ демагози съ голѣма смѣлость твърдятъ, че науката и религията сж две области, противоположни, които взаимно се отричатъ; че науката е дѣло на твърдото знание, а религията — дѣло на суевѣрие и фантазия; че дето става дума за наука, тамъ за религия и поменъ неможе да става; че науката окончателно била сразила религията и доказала нейната несъстоятелность, особено пъкъ несъстоятелността на християнството, което веднажъ за винаги била предала на забравяне и пр. и пр.

Но както по въпроса за невѣрието и отношенията на стълповетѣ на науката къмъ вѣрата твърденията на отрицателитѣ сж далечъ отъ истината, така и по тоя въпросъ. Отъ извършената анкета средъ съвременитѣ лидери на науката установява се съвсемъ противното. Въ своитѣ писма — отговори по въпроса за вѣрата и науката ученитѣ лидери твърдятъ, че науката и религията се занимаватъ съ две отдѣлни области на

човѣшкото знание и изследвание.

Науката се занимава съ материалния свѣтъ, религията — съ духовния; науката се занимава съ естественитѣ въпроси, религията — съ нравственитѣ; науката изучава фактитѣ, които иматъ времененъ характеръ, религията — вѣчната истина; науката говори за реда въ природата, законитѣ и историята ѝ, а религията — за произхода на самата природа, нейното назначение и сждба. И дветѣ тѣ се занимаватъ съ две области, две сфери и, поради това, не само че не си противоречатъ, но, по принципъ, не могатъ да си противоречатъ. По предметитѣ, съ които се занимаватъ, тѣ се движатъ паралелно, немогатъ да се посрѣщнатъ, а още повече пъкъ да се противопологатъ.

Ето и самитѣ документи.

В. Бойдъ Доукинсъ, професоръ по геология и палеонтология пише: „Споредъ моето мнение, нѣма антагонизъмъ между науката и религията, тъй като едната изучава материалния свѣтъ, а другата — духовния“.

Джозефъ Прествичъ, най-великия геологъ, пише: „Религията и науката съставятъ две опредѣ-

лени ветви на човѣшкото знание и изследване. Тѣ се движатъ по паралелни линии и, споредъ моето мнение, не могатъ и, въ всѣки случай, не трѣбва да се сблъскватъ. Едната изучава нравственитѣ въпроси, другата — въпроситѣ на естествознанието“.

Д-ръ Едуардъ Валтеръ Лаундеръ, членъ на английското астрономическо дружество, завеждащъ слънчевия отдѣлъ въ Гринвичката обсерватория, основателъ на „Британската астрономическа асоциация“, неинъ председателъ, авторъ на много видни съчинения, пише: „Славата на науката е въ нейния прогресъ, съ други думи — въ това, че тя се мѣнява, че тя постоянно се пресъздава, непрекъснато изисква преизследвания. . . . Науката има работа съ фактитѣ отъ времененъ характеръ, а религията — съ вѣчната истина, защото обекта на науката сж измѣняващитѣ се нѣща и самитѣ процеси на измѣняването, тѣй че и самичка тя е измѣняваща се човѣшка мисълъ за тѣхъ.“

Религията пъкъ, напротивъ, е заета съ вѣчното и достъпното за всички, безъ да се изключватъ беднитѣ, невѣжитѣ и несъвършено лѣтнитѣ. . . . Детето сжщо така, както и мъдрецъ, може да постигне първата заповѣдъ на религията: „Вѣрвамъ въ Бога Отца, Който е сътворилъ меня и цѣлия свѣтъ“. Истината, изказана въ тия думи или въ първитѣ редове на Библията: „Въ началото Богъ сътворилъ небето и земята“, е основа на цѣлата наука, както и на цѣлата религия“.

А. Дж. Юингъ, професоръ по техническата механика и по инженерното искусство, въ отговора си пише: „Като сравнимъ научната и

религиозната мисли, ние виждаме, че и дветѣ ни говорятъ за самитѣ насъ и за околния нашъ свѣтъ, ала онова, което ни говорятъ едната и другата, е твърде различно, макаръ едно на друго да не си противоречатъ. Науката ни показва реда въ природата, методитѣ и историята ѝ, а религията — произхода на самата природа и, до нѣкоя степенъ, нейното назначение и сждба“.

Прочутия *Джорджъ Стоксъ*, по сжщия въпросъ пише:

„Азъ нѣма да отида тѣй далечъ, че да говоря за противоречия между науката и религията, тѣй като, въ главнитѣ си части, тѣ се движатъ въ разни плоскости и едва ли има поводъ, за да се противопоставятъ“.

Джонъ Г. Тялоръ, магистъръ на науката, професоръ по Гинекология въ Бирмингамския университетъ, президентъ на гинекологическото дружество, пише:

„Никакво, освенъ временно, стълкновение между истинската религия и истинската наука не може да има, защото и дветѣ сж заети съ търсене на истината: едната има най-вече работа съ истината, която се касае до тоя животъ и тоя свѣтъ, другата най-вече съ бждещия“.

Едуардъ Холъ, геологъ, пише і

„Религията и науката се движатъ по паралелни линии. Достъпнитѣ предмети за човѣшкия разумъ сж предоставени нему, а религията се занимава съ нравствената и духовната страни на човѣшката природа, които разумътъ не може да разкрие безъ чужда помощъ.“

Д-ръ Вилямъ Каррутесъ, пише:

„Истинската религия и истинската наука иматъ работа съ раз-

ни сфери: религията засъга областята на нравственото и духовното, науката — сферата на материалното. Истинската религия излизе само изъ откровението Божие, дадено ни чрезъ Сина Божия и Неговото слово, тогава когато истинската наука може да се добива чрезъ упражняване на природнитѣ човѣшки способности“.

Проф. Джорджъ Карпентеръ пише: „Нѣма конфликтъ между основнитѣ учения на християнството и установенитѣ научни факти на естествознанието, тъй като първитѣ сж посветени на човѣшкото постигание Бога чрезъ посредството на Христа, а последнитѣ на човѣшкото разбиране физическата вселенна, часть отъ която, по своето тѣло, е човѣкъ, но надъ която той може духовно да се издигне“.

Лордъ Рейлей, изобретателтъ на аргона, пише: „Истинската наука и истинската религия не противоречатъ една на друга, при това и не могатъ да се противополагатъ“.

Д-ръ А. М. Бѣлисъ, физиологъ, асистентъ въ Лондонския университетъ, авторъ на много научни трудове по физиология, отговаря: „Лесно мога да отговоря на вашитѣ въпроси. Азъ немога да видя действителенъ антагонизъмъ между основнитѣ християнски учения и установенитѣ факти на науката“.

Вилямъ Тьорнеръ, членъ на академията на наукитѣ, ректоръ и вице-канцлеръ на Единбургския университетъ отъ 1903 г., професоръ въ сщия по анатомия, получилъ дипломи за степенъ докторъ почти отъ всички английски университети, единъ отъ най-великитѣ съвременни анатоми, пише: „Ако нѣкой ни каже, че ужъ съ-

временното знание и науката въ нашитѣ дни сж противни на религията и християнството, ние можемъ по собственъ опитъ да засвидѣтелствуваме, че това не е вѣрно“.

Вилямъ Е. Трифтъ, професоръ по експерименталната философия, пише: „Нѣма антагонизъмъ между основнитѣ учения на християнството и установенитѣ научни факти. Нѣщо повече: азъ не виждамъ по какъвъ начинъ може да възникне подобенъ антагонизъмъ, щомъ тия две области, споредъ меня, сж съвършено различни, макаръ, разбира се, не рѣдко да се е случвало, че погрѣшнитѣ заключения въ една или другата да сж раждали взаимно противоречие, докато понататъшното разяснение не разкривало заблудението, което лежало въ основата на подобни изводи“.

Знаменитиятъ пѣкъ *Лордъ Келвинъ* въ своя отговоръ не само не отрича противоречието и антагонизма между науката и религията, но, напротивъ, утвърждава тѣхното пълно съгласие. Той пише: „Истинската религия и истинската наука напълно хармониратъ една съ друга“.

Процитиранитѣ твърдения на съвременнитѣ водители на науката сж много важни. Тѣ опредѣлятъ предмета на науката и она на религията, посочватъ областитѣ на тѣхната компетенция и границитѣ, докоито тя се простира.

Разнитѣ предмети, съ които се занимаватъ науката и религията, паралелното вървение на последнитѣ, тѣхната работа надъ „две области“, „въ две сфери“, „въ две плоскости“, ясно говорятъ че науката и религията не си противоречатъ и не могатъ да си противоречатъ.

Архим. Ст. Абаджиевъ.

Св. Литургия.

Що е Св. Литургия. Колко ценна е тя. Защо се служи.

Светата Литургия е жертвоприношение на тѣлото и кръвта Христови, принасяни върху олтаря, за да представляват и продължават жертвата на кръста. Съ други думи, св. Литургия е истинска и безкръвна жертва на пресветото тѣло и безценната кръвь Христови.

Щомъ е тѣй, тогава, християнино, който не си изгубилъ въртата си, кажи ми, ако би могълъ да присъствувашъ на Голгота, щѣше ли да бждешъ нехаенъ и нѣмаше ли да искашъ огъ умирающия Спасителъ всички ония благодати, отъ които се нуждаешъ? Евреитъ се присмиваха на Исуса Христа, когато висѣше на кръста. Подобни на тѣхъ сж християнитъ, които се разговарятъ въ църква, когато се служи Св. Литургия.

Когато се служи Св. Литургия, отдава се най-достойна честъ на Св. Троица, радватъ се ангелитъ и светиитъ, душитъ на покойницитъ получаватъ най-голѣмо облекчение, понеже безценната кръвь на Спасителя измива петното на грѣховеѣ имъ; свѣтътъ получава безкрайна благодать; частнитъ лица получаватъ прошка на много грѣхове и безкрайна блэгъдатель за своитъ семейства. Тази е най-достойната жертва, най-добрата молитва, която можемъ да поднесемъ Богу.

Когато присъствуваме на Св. Литургия, можемъ да изпросимъ отъ Бога всички онѣзи благодати, които въ друго време не сме могли да придобиемъ. Богъ ни дава духовни и земни блага. Нѣкой пжтъ Той забавя, но това което

не ни е далъ презъ време на една Литургия, дава го презъ друга.

Къмъ духовнитъ ни нужди Богъ винаги е щедъръ.

Къмъ временнитъ или земни нужди винаги Богъ послушва молитвитъ ни, стига доброто, което просимъ, да не е противъ нашето вѣчно спасение. Ако, обаче, просеното благо е противъ нашето вѣчно спасение, Той нѣма да ни послуша, сжщо тѣй както майката нѣма да даде на детето си острия ножъ, съ който то ще се повреди. Колкото и да плаче детето, майката нѣма да се трогне. Така и Богъ нѣма да даде на християнина онова, което би било вредно за вѣчното му спасение.

Всѣки день Богъ прощава грѣховете на хиляди покойници, поради благовѣйното присъствуване на Св. Литургия. Ето защо тия, които иматъ възможность да присъствуватъ на Св. Литургия, а не правятъ това, тѣ сж безмилостни къмъ своитъ близки покойници. Една само душа да освободишъ отъ грѣховеѣ, ще имашъ единъ вѣченъ покровителъ въ рай. Най-лесниятъ начинъ да освободишъ свои мили покойници отъ пламъцитъ геенни е да присъствувашъ достойно на Св. Литургия.

Ако присъствието на Св. Литургия е толкова полезно, отслужването ѝ е още по-ползотворно. За това, който може, нека по-често поржчва литургии за починалитъ си близки. Но ако не може да направи това по материални причини, нека поне често, даже всѣки день да присъствува на Св.

Литургия. Голѣма е ползата отъ присѣтствието на Св. Литургия. Всѣкой ще забележи, че ония които ежедневно присѣтствуватъ съ благоговѣние на Св. Литургия, сж по-добри хора. Тѣ сж тихи, спокойни, любезни, милосърдни. Никога не вършатъ голѣми грѣхове и злитѣ духове като уплашени ги отбѣгватъ.

Блажени Августинъ казва: „Който присѣтствува на Св. Литургия, нѣма да падне въ смъртенъ грѣхъ и ще му се простятъ грѣховетъ“. Благоговѣйното присѣтствие на Св. Литургия изпросва отъ Бога всичко онова, което сме искали въ други времена и което Той не ни е давалъ; сжщевременно благоговѣйното присѣтствие на Св. Литургия ни дава онова, което не просимъ въ дадено време, но отъ което се нуждаемъ за нашия земенъ и вѣченъ животъ. Повече печели християнинътъ съ благоговѣйното си присѣтствие на Св. Литургия, отколкото съ посѣщаването на св. мѣста и по-голѣма почестъ отдава той на Бога съ своето благоговѣйно присѣтствие на Св. Литургия, отколкото му отдаватъ самитѣ ангели и угодници въ рай.

Ако всѣки день човѣцитѣ биха присѣтствували на Св. Литургия, свѣтътъ нѣмаше сега да бжде така покваренъ.

Стойността на всѣка една Литургия е безкрайна, защото Лицето, което поднася жертвата и самата жертва сж безкрайно достойни. Лицето, което поднася жертвата на Бога е, посредствомъ свещеника, самъ Исусъ Христосъ. Жертвата е Неговото пресвето тѣло и Неговата безценна кръвъ.

Отъ нашето благоговѣние за-

виси, да придобиемъ повече или по-малко полза. Най-добъръ начинъ да присѣтствуваме на Св. Литургия е, да размишляваме върху нѣкоя истина отъ нашата св. вѣра, да внимаваме върху думитѣ на пѣснопѣнията и молитвитѣ или пъкъ да размишляваме върху страданията на Исуса Христа.

Много Св. Отци учатъ, че олтарътъ представлява Голгота, на която умрѣ И. Христосъ. Средъ олтаря стои хубавъ голѣмъ кръстъ. Това ни напомня кръвната Литургия, която Божиятъ Синъ отслужи, като пожертвува тѣлото и кръвта си, за да ги поднесе Богу за нашето вѣчно спасение. Свещеникътъ представлява И. Христа. Той говори въ Негово име. Престола и чашата означаватъ гроба. Дисказа означава камѣка, който бѣше поставенъ надъ гроба. Покровцитѣ, споредъ нѣкои, напомватъ печата, съ който е билъ запечатанъ гроба на Спасителя. Антиминса напомня плащаницата, съ която е било обвито тѣлото Христово при погребението му.

И. Христосъ се принася подъ видъ на хлѣбъ и вино не само като жертва, но и като постоянна храна, безъ която ще умремъ духовно, ако не се причастяваме. Презъ време на Литургията Св. Олтаръ изглежда като истинска трапеза, върху която виждаме поставенъ: хлѣбъ, вино, чаша и пр. Всичко това ни напомня Тайната вечеря, на която И. Христосъ причасти своитѣ апостоли.

Както храната поддържа живота на тѣлото, тъй и Св. Причастие поддържа живота на душата. Затова И. Христосъ казва въ Св.

Евангелие: „Ако не ядете отъ Моето тѣло и не пиете отъ Моята кръвъ, ще умрете“. „Който яде отъ Моето тѣло и пие отъ Моята кръвъ, ще придобие животъ вѣченъ. Който не яде ще умре“.

Кога тръгнешъ за църква, за да присъжествувашъ на Св. Литургия, не си разсѣвай ума съ бѣбрания и приказки, съ погледи и шегѣ, а мисли, че отивашъ, за да присъжествувашъ на подновяването на великата жертва, която нѣкога се поднесе Богу на Голгота.

Смѣтай, че присъжествувашъ на Св. Литургия за следнитѣ цели:

1. Да отдадешъ най-достойна почитъ и слава на Бога.

2. Да Му благодаришъ чрезъ благоговѣйно присъствие за всички благодѣяния, които си получилъ отъ Него.

3. Да изпросишъ онѣзи благодѣяния, отъ които най-много се нуждаешъ.

4. Чрезъ благоговѣйното присъствие да отдадешъ Богу прилично удовлетворение за своитѣ грѣхове.

5. Да молишъ Бога да даде на цѣлата църква нужнитѣ ѣ добрини.

6. Да изпросишъ прошка на грѣховеѣ на покаяниците чрезъ благоговѣйното и присъствие на Св. Литургия.

Педагогически бесѣди.

Образование и възпитание.

Родителитѣ прашатъ децата си въ училище, Зъ да имъ дадатъ известно образование, т. е. да придобиятъ децата различни познания, които ще имъ бждатъ необходими въ живота. Има, обаче, нѣщо поважно отъ това, а именно да се даде на децата и едно истинско възпитание. Първото засѣга предимно ума на детето, а второто — неговитѣ чувства и воля. Родителитѣ много добре знаятъ за важността и значението на това последното, но като че ли за него

се полагатъ много грижи. Тѣзи две нѣща, разбрани добре, не би трѣбвало никога да се раздѣлятъ, а да вѣрвятъ задружно, паралелно. Въ действителность, обаче, ние често наблюдаваме тѣхното разединение. Напримѣръ, срѣщаме хора доста образовани, които по възпитанието си стоятъ много низко и, обратно, случва се да срѣщнемъ лица не толкова образовани, но добре възпитани.

Образованието се дава въ училището, а възпитанието — въ семейството. Разбира се, идеалното

положение е: училището да подпомогне семейството по отношение на образованието. А най-лошото е, ако една от тѣзи фактори разрушава това, което другия създава. И това, за жалост, често се случва. Където има истинско патриархално семейство съ многовѣковни нравствени и религиозни традиции, тамъ не може да има опасностъ отъ отслабване на възпитанието подъ влиянието на образованието или подъ каквото и да било друго влияние. Една такава здрава семейна атмосфера, пропита отъ религиозенъ духъ, може да убие каквѣто и да било бациль, попадналъ отъ външната срѣда.

Истинското нравствено възпитание на човѣка е възможно само върху основата на религията. Моралъ, основанъ само върху науката, е невъзможенъ и немислимъ. „Нѣма ли безсмъртие на душата, нѣма и нравственостъ“ — казва великиятъ славянски пророкъ Достоевски.

Ако се замислимъ добре върху тѣзи думи, ще видимъ каква дълбока и неотразима истина се съдържа въ тѣхъ. Науката, образованието сж нуждни за човѣка.

Нуждни сж му за практическия животъ, за разширение на неговия умственъ кръгзоръ, но тѣ не могатъ да му дадатъ онова основно и вседържащо начало, онзи чуденъ и всеразрешающъ трепетъ, безъ който човѣкъ не може да живѣе и който може да му даде само истинската религия. Ето защо никога не трѣбва да поставяме образованието за целъ, а само като средство за възпитанието. Това е изразилъ Хербартъ съ думитѣ „възпитателно обучение“ т. е. обучението на децата да бжде нагледно винаги тѣй, че да дей-

ствува възпитателно и да води къмъ целта на възпитанието — създаване на нравствено-религиозенъ характеръ.

Погрѣшно мислятъ нѣкои, че между образованието и науката, отъ една страна, и религията, отъ друга страна, има противорѣчие и че тѣзи две начала сж несъвмѣстими. Тѣкмо напротивъ, тѣ удовлетворяватъ две еднакво насщни нужди на човѣшката природа, която би била просто немислима безъ едно отъ тѣхъ. „Малко наука отдалява човѣка отъ религията, а много наука отново го привежда къмъ религията“, казва единъ съвремененъ философъ. И наистина, вие ще чуete само полуобразованиа да говори противъ религията, Ако сжщия този човѣкъ продължи сериозно да се занимава съ науката, той непременно ще измѣни своето мнение за религията. Има само една криза въ пѣтя на образованието, когато човѣшкия умъ, опияненъ отъ своята сила, започва да се съмнява и разрушава всичко, до което се докосне. Тази криза трае различно време за разнитѣ индивиди, но развиващиятъ се и бодъръ умъ най-последно я превъзмогва и поглежда на нѣщата отъ едно по-високо гледище. Въ този периодъ отъ живота на младежа е извънредно важно влиянието на възпитателя и особено това на майката. Тукъ именно ще се реши въпроса за хармонията между образованието и възпитанието. Или ще се запази хармоничното развитие на характера или ще трѣгне по едностранчивъ и опасенъ пѣтъ. Въ много случаи свѣтли детски спомени отъ религиозни преживявания сж спасявали младия човѣкъ отъ съмне-

ни: и отчаяние. Колко важно е значи да дадем тѣзи спомени и преживявания на децата и кой другъ би могълъ да направи това, освенъ майката? Такива спомени сж равни на цѣли години образование, тѣ сж златно съкровище, срѣщу което човѣкъ получава после щастие то на цѣлия си животъ. Въ други случаи една сполучливо подобрена и на време прочетена книга, единъ интименъ разговоръ съ уважаванъ учителъ или съ любимъ другаръ сж съкратявали и разрешавали неизбежната криза въ млдежа. Не стане ли това, младиятъ и неопитенъ умъ изпърво се възгордява и разрешава по своему неразрешенитѣ загадки, послѣ попада подъ влиянието на нѣкое изключително и тѣсно схващане, почва да си обяснява всичко само отъ това гледище и всѣко по-нататъшно развитие е спрено вече за него. Такъвъ млдежъ може да свърше и висше училище, да стане „образованъ човѣкъ“, но все ще му липсва нѣщо и презъ цѣлия си животъ той ще се чувствува нещастенъ.

Всичко това важи особено за единъ малокултуренъ народъ какъвто сме ние, българитѣ. Съмнението и безвѣрието, попаднали върху нашата девствена почва, могатъ да се превърнатъ въ сжщинска отрова и да изсушатъ коренитѣ на току що поникналата фиданка на българската култура. Голѣма е опасността да започнемъ ние съ това, съ което западнитѣ народи свършватъ, т. е. да ни постигне преждевременна смрътъ, преди да можемъ да кажемъ нѣщо самостоятелно въ историята. И наистина, какво виж-

даме въ насъ? Интелигенция обѣзвѣрена, млдежъ увлечена въ атеизъмъ, комунизъмъ и пр. Ако случайно се появи нѣкое изключение, т. е. ако нѣкой млдежъ започне да говори за това, което нашиятъ народъ счита за своя святиня, за религия, за идеали, всички почватъ да го подиграватъ и той замлъква. Думата „идеалистъ“ не е ли станала у насъ подигравателно название? Картината е много по-страшна, отколкото обикновено си я представлявамъ. Вгледайте се по-внимателно въ тѣзи млади хора. Тѣ всички сж се устремили къмъ печелене на пари за самитѣ пари и по лицата имъ личи само жажда за материални удоволствия и развлечения. Никакво безкористие и идеализъмъ, никакви духовни нужди и възвишени стремления. Като че изворътъ на истинския душевенъ животъ въ тѣхъ е пресъхналъ и тѣ живѣятъ отъ днесъ за утре, като нѣкой автомати. А всички тѣ сж „образовани“ млдежи, свършили нѣкое училище или даже университетъ. Ясно е, че тѣмъ липсва другото, по-важното — възпитанието. Ясно е, че тѣ сж изгубили още по-важното — вѣрата въ Бога, вѣрата въ своята човѣшка душа и вѣрата въ своя народъ, защото за когото нѣма Богъ, нѣма и народъ. Тѣ сж се откъснали отъ народа и нѣматъ почва подъ краката си.

Трѣбва най-после да се стрѣснемъ и обърнемъ по-сериозно внимание върху това зло: несъответствието между образованието и възпитанието на нашитѣ деца. И кой ще може да ни избави отъ грозящото ни и усиливащо се зло? Училището? Да, но учителътъ е

поставенъ тъй эле, че едва ли ще може да направи нѣщо въ това отношение. Църквата? Да, напоследъкъ между нейнитѣ служители се забелѣзва едно раздвигване, едно повдигане на духа, но колко много се иска още, защото задачата е грамадна и обширна. Отъ голѣмо значение ще бжде особе-

но задружната работа между училицето и църквата.

Но най-голѣмата надежда е пакъ въ семейството и въ неговата душа — майката. Майки, запазете чадата си отъ бѣса на материализма, като се погрижите за тѣхното възпитание поне толкова, колкото се грижите за тѣхното образование!

Нашиятъ печатъ за жената.

Семейството и църквата.

Въ Гренобль, Франция, се състоя традиционната „Социална седмица“, въ време на която представители отъ католическитѣ организации държали реферати и разисквали по всички въпроси, засѣгащи общественя животъ въ Франция. Референцицитѣ сж видни общественици, юристи и социолози, добри познавачи на френския общественъ животъ, които се стремятъ много неджзи и несъобразности въ този животъ да изкоренятъ или подобратъ съ помощта на църквата.

Единъ отъ най-важнитѣ въпроси, които сж били разисквани, е въпроса: каква трѣбва да бжде новата църковна политика спрѣмо населението. На тази тема е рефериралъ г. Емануель Гуно, професоръ въ католическия правенъ факултетъ въ Лионъ.

Оратора заявилъ, че тази нова политика спрѣмо населението, трѣбва да бжде изключително една политика спрѣмо семейството. Опита, отъ една страна, традиционнитѣ учения на Църквата, отъ друга, сочатъ семейството като основния камъкъ на социалния редъ, необходимата срѣда за правилното и цѣлесъобразно предаване на живота и за физическото и морално оформяване на

детето. Чрезъ възстановяването на семейния животъ, по естественъ пжтъ ще се постигне желаната отъ всички цель: раждането на деца, безъ да има нужда да се прибѣгва до препоржчванитѣ отъ нѣкои „специалисти“ способности.

Обаче, семейството, като предметъ на политиката спрѣмо населението, ни се представява отъ три гледни точки. Първо: го е единъ центръ на нужди, чието правилно удовлетворение изисква известна сума отъ материални блага и сбора отъ известни икономически условия. Второ, семейството е единъ юридически институтъ, една основна социална единица, която има свои собствени цели и характеристики, която трѣбва да бжде устроена съобразно съ тѣзи цели и главнитѣ закони, произтичащи отъ тѣзи особености. Най-сетне, семейството е центръ на задължения, чието изпълнение, което не става безъ жертви, е необходимо за дѣлото на живота.

Да се улесни задоволяването на тѣзи нужди, да се организира този институтъ съобразно съ нейнитѣ цели и особености и неговата социална роля, да се подпомогне изпълнението на тѣзи длъжности — такава е трайната задача на една семейна политика.

Това е констатацията на референтича, който в време на изложението си, особено настоявал върху известни коренни реформи въ френския икономически режимъ, върху семейното гласоподаване, върху възстановяването на неразрывността

на брака, най-сетне върху борбата срѣщу всички причини за деморализирането и върху възстановяването на една възпитателна система, способна да вдъхне отново на младитѣ поколѣния чувството на дълга и пожертвуванието.

Домашни извѣстия.

Захаръ и медъ.

Вестникъ „Matin“ въ редъ статии отъ сведущи хора твърди, че прекаленото употребяване на захаръ предизвиква болестта „ракъ“ (канцеръ). Това мнение се поддържа и отъ мнозина американски лѣкари, които препорчватъ замѣняването Захарта съ меда. Американската статистика отбелезва увеличение случаетѣ на заболяване отъ ракъ, откакъ въ Америка, поради запрещението, спиртнитѣ напитки бидоха измѣстени отъ захарни сладки издѣлия. Медътъ е естествена захаръ и нѣма недостатъцитѣ на изкуствено произведената захаръ. Болестта ракъ е неизвестна въ народитѣ, дето се употребява само медъ. При това забелезватъ, че медътъ е много по-икономиченъ отъ захарчта.

в. „Миръ“ отъ 17 III 1924 г.

Въздържай се съвършено отъ спиртни питиета.

Спиртътъ не е хранително вещество, той е една страшна отрова на нервната система и влизането му въ черния дробъ и въ

бъбрецитѣ причинява на тѣзи органи опасна и непоправима повреда.

Организмътъ, който функционира съ помощта на спирта, не бива дълготраенъ. Отъ една страна нормалната му защита противъ микробитѣ е намалена и той е изложенъ на всички заразителни болести, които въ него заематъ бързо опасна форма; отъ друга страна главнитѣ органи, бидейки пропити отъ спирта, отиватъ бързо къмъ старостъ. При това пиянството има още жалката привилегия да се предава на потомството подъ видъ на разни пороци и да прави отъ потомството непоправимо изродени хора.

Освенъ това, спиртътъ подготвя развитието на туберкулозата. Той подготва сжщо хроническитѣ болести на бъбрецитѣ, на черния дробъ и на артериосклерозата. При лошото влияние на спирта, човѣкъ който е вече предразположенъ чрезъ порочна наследственостъ отъ сжщото естество, бързо стига до престъплението или до умоповреждение. Всички злощастни изродени, истерици, неврастеници,

эпилептици, предварително побъдени въ борбата за съществуване които влекат мизерно единъ болезненъ и безполезенъ животъ, сж добили това печално наследство чрезъ родителитъ си отъ спирта.

Другитъ възбудителни питиета, *кафето и чаятъ*, нѣматъ такива неудобства. При все това, вѣкога трѣбва да се пазимъ и отъ тѣхното употребление въ излишество, понеже въ такъвъ случай, тѣ не закъсняватъ да повреждатъ сми-

лателнитъ финкции. Мнението което отдава на кафето свойството да олесняве смилането, не е напълно оправдано; действително, то ускорява механическата фаза, но спира химическитъ действия на смилането.

Резултата отъ съвокупното действие на всички тѣзи възбуждающаи причини, идещи отъ обществена среда и отъ начина на хранението, е бързото отслабване на организма, ранната старческа немощ и преждевременния край на живота.

Бележки.

ПРАВОСЛА НИТЪ ХРИСТИЯНСКИ БРАТСТВА отново почнаха бързо да се появяватъ, а редомъ съ тѣхъ организиратъ се и ученически и младежки дружества при тѣхъ Това е отраднo явление. То може само да радва християнската душа.

НА БЛАГОВЕЩЕНИЕ братството на „Бѣлия Кръсть“ биде посетено отъ високопреосвещенитъ синодни архиери Пловдивски Максимъ и Видински Неофитъ, придружавани отъ Ст. Загорски Павелъ. Тѣ бидоха добре посрѣщнати отъ сестритъ. Въ църква и на края на обѣда високопреосв. Максимъ поздравя братст. съ най-сърдечни думи, като констатира голѣмия успѣхъ въ него и добрата дисциплина. Сжщото биде поздравено и наетавено и отъ високопреосвещ. Неофита. Той посочи на сестритъ за примѣръ Св. Дева Мария, благовещението на която се празнуваше тогава и имъ препоръча да черпятъ отъ нея сила и урокъ. Следъ обѣда, сестритъ имаха беседа. Говори монахиня Павла за зна-

чението на Св. Писание въ живота на човѣка. Високопреосв.-тѣ архиереи присѣтствуваха на беседата. Силно впечатление имъ произведеха доброто съдържание и произнасяне на бес. дата. Тѣ счетоха за свой дългъ поотдѣлно да поздравятъ и насърчатъ младата проповедничка. Високопреосвещеный Павелъ сжщо поздравя братството съ добрия успѣхъ, какъвто той констатира сега — за едно кратко време отъ миналата есенъ, когато сестритъ били по екскурзия въ Ст. Згора. Беседата се съпровождаше съ духовни пѣсни и мелодекламации. Въ началото сестрата директорка и секретарка на братството, монахиня Людмила, прочете единъ адресъ отъ името на съвета. Той направи силно впечатление на старцитъ. Други пъкъ ние ще му дадемъ иѣсто въ списанието Следъ отслужване на вечерня високопр. архиерии си потеглиха, изпращани най-радушно отъ братството. Наистина, тоя день ще остане паметенъ за братството „Бѣль Кръсть“.

Противъ порнографията.

Миръ отъ 9. VIII.

Парнографията (мръснописанието) е единъ сжидински биѣ за днешното общество. Съ картини, печатни прозведения, синематографни картини се разпространява една пагубна отрова, една зараза, която убива здравето вото морално чувство, разслабва волята и характера. Младата възраст е особено заплашена отъ печатната парнографна индустрия, която, действаша тайно, търси и намира навсѣкжде своитѣ търговци и посредници. Още въ 1910 год. френското правителство бѣше взело инициатива и свика въ Парижъ една международна конференция, която да препоръча мѣрки противъ порнографията и да се погрижи за организирането на международна за щ и т а противъ тая морална отрова. Миналата година английското праоителство съ единъ меморандумъ обърна вниманието на Обществото на Народитѣ да подеме по-енергично въпроса за борбата противъ порнографията. Обществото на народитѣ предостави пакъ на Франция да свика нова конференция, която да уреди по единъ окончателенъ начинъ международнитѣ мѣрки, които следва да се вземетъ противъ парнографията.

Похода противъ грѣха.

Презъ време на войната въ Нью-Йоркъ е било основано едно дружество за борба противъ грѣха. Всѣка нова година се избира председателъ на това дружество. Избора става по единъ оригиналенъ начинъ. За председателъ се избира това лице, което презъ изтеклата година е направило най-много на полето на кръстоносния походъ противъ грѣха и порока. Избрания председателъ твѣбва да даде отчетъ предъ събранието за извършенитѣ отъ него подвизи. Първия председателъ Комстанъ е унищожилъ за една година 4500 безнравствени картини и е унищожилъ на клада 5000 неморални съчинения. Втория председателъ Сумеръ се борилъ противъ неморалнитѣ театрални представления. Въ Санъ Франциско Сумеръ е устроилъ истински скандалъ. Той е закупилъ билетитѣ за едно свободно представление. Той е започналъ борба противъ женскитѣ моди и парфюма, като установилъ, че се харчи въ Америка годишно 73 милиона долари за парфюми, 145 милиона за тоалети и 800 милиона, за дребни женски покупки.

НАИ-ИНТЕРЕСНОТО ЗА ЖЕНИТѢ!

Всѣка жена, която милѣе за кжщата и домакинството си

да чете вестникъ

„ЖЕНСКО ОГЛЕДАЛО“

който има следнитѣ отдѣли:

1. **НАИ-ЦЕННИ** упжтвания, какъ може да успѣе едно семейство да живѣе при днешните условия.
2. **КАКВИ** длѣжности иматъ жената и мъжа.
3. **КАКЪ** може жената да запази красотата и добритѣ си качества.
4. **ПОЛЕЗНИ** сведения и упжтвания за младите момичета по встѣпане въ бракъ.
5. **СЪВЕТИ** за домакинство, най-необходими за всѣка една жена.
6. **БРОДЕРИИ** най-красиви и най-разнообразни.
7. **РАЗКАЗИ** и най-разнообразни четива за женитѣ.

Абонамента за в-къ „ЖЕНСКО ОГЛЕДАЛО“ е 80 лева за година
и 50 лева за половинъ година.

ОТДѢЛЕНЪ БРОИ 3 ЛВ.

Редакция „Булевардъ Дондуковъ“ № 50 — София. : : :

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА

ЗА II ГОДИШНИНА

СП. „ХРИСТИЯНКА“

„Християнка“ се появи въ нашия животъ въ едно време на крушение идеали и ценности въ душата на българина. Застрашено бѣше съществуването на отечеството, застрашено бѣше съществуването на семейството и на всички блага, които чрезъ течение на столѣтия ни е дала човѣшката култура.

Тогавъ „Християнка“ се яви и издигна знамето Христово, като призова българката Християнка здраво да застане подъ това знаме и не се подвава на никакви противни Христу проповѣди.

И „Християнка“ биде посрещната отъ всички и отъ всѣкжде най-радушно. Нейнитѣ абонати бързо растѣха: хиляда, две, три, а напоследъкъ и четири хиляди. Въ много градове на царството тя има вече по стотина абонати, а въ по-голѣмитѣ и по двестѣ и повече. Но има градове, кждето „Християнка“ не се получава. Въ селата пъкъ — съвсемъ малко. Нуженъ е походъ за разпространение на „Християнка“ по градове и села! Нека тя стане настолна книга въ всѣко семейство. Нека всѣка добра майка има „Християнка“ за своя учителка и съветница — всѣка и въ градъ и въ село...

И тѣя походъ твѣбва да се извърши отъ самитѣ абонати на „Християнка“. Всѣки има роднини и познати, било въ града си, било въ провинцията. Прочее, не е трудно да запише човѣкъ 2 — 3 нови абона и. Нека всѣки си постави за дългъ да стори това, като прибере абонамента и го внесе въ редакцията. Въ такъвъ случай „Християнка“ не само ще продължава да излиза редовно, но и ще може при сщия абонаментъ да се подобри и външно и вътрешно.

При сщцата програма, сщция абонаментъ, сщция форматъ и качество на хартия „Християнка“ ще излиза и презъ II година — 10 книжки. Всичко което се отнася до нея ще се изпраща на адресъ: *София, св. Синодъ — редакция на Християнка*, макаръ администрацията да е прехвърлена всецѣло къмъ братството „Бъль Кръсть“, отъ кждето ще се експедира списанието.

Който запише 6 абонати предплатени, получава даромъ едно течение. Разрешава се внасяне абонамента на два пъкти — по 20 лева.

Прочее драги абонати, на походъ за разпространение на „Християнка“! Редакцията отъ идната книжка ще почне да печата имената на всички, които сж се постарали да запишатъ нови абонати.

Разпространявайте „Християнка“! Благословение на всички онѣзи добри християни, които се потрудатъ за светото дѣло.

Редакцията

ЦЕНА 8 ЛЕВА

ИЗДАВА БЪЛИЯ КРЪСТЪ НА БЪЛГ. ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА,
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

ВСИЧКИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИЗПРАЩАТЪ ДО РЕДАКЦИЯТА
НА СП. „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ. СВ. СИНОДЪ.

Печатница „ПОЛИТИКА“ — ул. „Раковски“ № 60 — София.
Телефонъ № 284.